

Передракові захворювання шийки матки

В теперішній час рак шийки матки (РШМ) залишається однією з найбільш поширених пухлин жіночої статеві системи. В області, як і в Україні показники захворюваності складають 19-20 випадків на 100 тисяч жіночого населення, а смертності – 9 на 100 тисяч.

До передракових захворювань належать: дисплазія, проста лейкоплакія, лейкоплакія з атипією клітин, еритроплакія.

Дисплазія є найчастішою формою морфологічного передраку шийки матки. Частота переходу дисплазії в преінвазивну карциному 40 - 60%. У 15% хворих на тлі дисплазії відбувається розвиток мікрокарциноми.

Фактори ризику розвитку передракових захворювань шийки матки:

Найбільш часто розвиток дисплазії шийки матки викликають онкогенні типи вірусу папіломи людини (ВПЛ-16 і ВПЛ-18). Ця причина виявляється у 95-98% пацієнток з дисплазією шийки матки. При тривалому знаходженні в організмі папіломавірусна інфекція викликає зміни в будові клітин, тобто дисплазію. Цьому сприяють обтяжливі фонові фактори:

- імунodefіцит;
- затяжні хронічні захворювання;
- стреси;
- гормональні препарати;
- неправильне харчування;
- тютюнопаління (активне і пасивне);
- порушення гормонального фону;
- раннє статеве життя і пологи;
- травматичні ушкодження шийки матки.

Первинна профілактика передракових захворювань шийки матки спрямована на обстеження і лікування запальних захворювань шийки матки, боротьбу зі шкідливими звичками.

Вторинна профілактика передракових захворювань шийки матки включає наступні напрямки:

- організація онкопрофоглядів населення в оглядових кабінетах;
- огляд в дзеркалах шийки матки;
- цитологічне дослідження, взяття мазків на флору;
- при виявленні патології направлення в жіночу консультацію;
- проведення протизапального лікування з повторним взяттям мазків на онкоцитологию;
- кольпоскопічне обстеження шийки матки;
- при патології шийки матки завершальним етапом необхідно проведення біопсії, діагностичне вишкрібання цервікального каналу з наступним гістологічним висновком.

«Сигнали тривоги» з приводу раку шийки матки:

- наявність фонових і передракових захворювань шийки матки;
- виділення зі статевих шляхів;
- «контактні» кров'яністі виділення зі статевих шляхів.

Наявність вищевказаної симптоматики є показанням для проведення поглибленого обстеження пацієнта.

Скринінг програма відіграє важливу роль в сучасній діагностиці, профілактиці а також правильному лікуванні РШМ. Протягом багатьох років основним методом цитологічного скринінгу визнано цитологічне дослідження за Г. Папаніколау, яке дозволило в деяких країнах знизити захворюваність та смертність від РШМ більше ніж на 50% .

Дуже важливо диференціювати ранню діагностику і скринінг. Так при ранній діагностиці патологія виявляється при зверненні осіб зі скаргами та появою симптомів захворювання. При цьому скринінг переслідує мету – виявлення ознак РШМ в до клінічній стадії, тобто ще до появи перших симптомів захворювання для подальшого його лікування більш органозберігаючими методами, що дозволяє уникнути травматичних радикальних операцій.

**Лікар гінеколог-онколог
Чернігівського медичного центру сучасної онкології
Дмитро Григорович Григоренко**